

JEOMORFOLOJİYE GİRİŞ

**DR. ÖĞR. ÜYESİ MUHAMMET BAHADIR
OMU COĞRAFYA BÖLÜMÜ**

Not: Bu sunuda kullanılan görseller ve çizimler M. BAHADIR'a aittir. Diğer görsellere kaynak gösterilmiştir. Güzel sözler sunuyu şenlendirmek için kullanılmıştır. Emegi geçenlere teşekkür ederim. Sunu eğitim amaçlı kullanabilir.

Bazı Terimler- Ne nedir?

- ✓ Aflörmän
- ✓ İzostatik denge
- ✓ Beniof Zonu
- ✓ Yoğunluk
- ✓ Ary Modeli
- ✓ Bratt Modeli
- ✓ Descartes Fikri



Terimleri Dersin hocası açıklamalı. Herşey sunuya yazılmaz dimi!

Bazı öğrenciler bilgi pınarından içerler, diğerleri sadece gargara yaparlar.

E. C. Mckenzie

Yer Şekillerinin Oluşumunda Etkili Olan Olaylar

- Kaya türü (litoloji) ve Jeolojik yapı
- Tektonik yapı
- Süreç (process) ve Etkenler (factors)
- İklim - Morfoklimatik bölgeler
- Zaman

Yapı Türleri:

- 1-Yatay Yapı
- 2- Kıvrımlı Yapı
- 3- Kırıklı Yapı
- 4- Monoklinal Yapı
- 5- Dom'lu Yapı
- 6- Sürempoze Yapı

İleride ayrıntılı ele alınacaktır.

Asıl açıklanması gereken konu: Levha Tektoniği

Dağları görür, onların durduğunu sanırsın; oysa bulutlar gibi hareket ederler.

Neml Suresi, 87 - 88. Ayetlerin Mealleri

Tektonik Hareketler ve Levha Tektoniği

- Yer kabuğu sabit (durağan, kararlı) değildir.
- Deformasyona uğramış tabakalar, şiddetli volkanik patlamalar, zaman zaman olan depremler yer kabuğunun hareketli olduğunu gösterir.
- Yer kabuğunun şekli ve yapısı üzerinde bozulmalara sebep olan hareketlere **tektonik hareket** denir.

**Aklın
Başına geldiğinde
Pişman olacağın
Bir işi
Sakin yapma.**

Hız. Mevlâna



Levha Tektoniği -1

- Yer kabuğunu meydana getiren levhaların hareket ettiğini bilimsel olarak ilk kez 1912 yılında Alman bilim insanı A. Wegener ileri sürmüştür.
- Bu teoriye Wegener kuramı ve ya kıtaların kayması kuramı denilse de günümüzde daha geniş manada Levha tektoniği teorisi adı verilmektedir.
- Yer kabuğu tek parça değil levha-plaka adı verilen ayrı parçalardan oluşur.
- Bu levhalar manto üzerinde konveksiyonel akımlar ile hareket ederler ve yer değiştirirler.
- Bazı tektonik hareketler hızlı (deprem-volkanizma) bazı tektonik olaylar yavaş (epirojenez-orojenez) gerçekleşir.

Salıpazarı – Canik Dağları



Sultandağları – Afyonkarahisar



Bir örnek arazide fayı görebilmek, atımı anlamak, fayın türünü tespit etmek



Fay: Farklı iki levha arasındaki kırık yüzeyi.

Karamık Gölü güneyi- Sultandağları.

Levha Tektoniği - 2

- Wegener'e göre Dünya, Paleozoik'te **Pangea** adında büyük bir kıta ile onu saran **Pantalassa** ismindeki okyanustan oluşmaktaydı.
- Pangea kıtası önce ikiye ayrılmış ve arasına **Tethys** denizi yerleşmiştir.
- Bu kıtalardan kuzeydekine **Laurasya**, güneydekine ise **Gondwana** adı verilmiştir.
- Zamanla bu kıtalar da parçalanmış ve bugünkü durum ortaya çıkmıştır.

Levha Tektoniği - 3

- **Kıtaların jeolojik yapılarının benzerliği - Kayaç Türü ve Yaşı.**
- **Kıtalarda bulunan fosillerin benzerliği ve Bulundukları Kıyıların Eşleşmesi.**
- **Kıta kenarlarının şekilsel olarak bir birine uyması (Yap-Boz Gibi).**
- **Deniz tabanı yayılması ve paralel şeritlerin yaşının birbirlerini tutması.**
- **Depremlerin ve volkanların dağılışında düzen ve sıralanışları.**